

Kasım-Jomart TOKAYEV: "Qazaxıstan və Azərbaycan əməkdaşlığın yeni dövrünə qədəm qoyur"

Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev

Azərbaycana dövlət səfərindən əvvəl "Azərbaycan" qəzetinə və APA-ya müsahibə verib

- Siz 2022-ci ilin avqust ayında Azərbaycanda rəsmi səfərdə olmusunuz və şübhəsiz ki, həmin səfər iki dövlət arasında münasibətlərdə tarixi məqama çevrilib, onların inkişaf dinamikasına təkan verib. İkitərəfli münasibətlərin hazırkı vəziyyətini necə xarakterizə edərdiniz?

- Əlaqələrimizin uğurlu inkişafının əsasını, ilk növbədə, xalqlarımız arasında çoxşübhəli əlaqələrin, dövlətlərimiz arasında uzun illər davam edən faydalı əməkdaşlıq, beynəlxalq arenada qarşılıqlı dəstək təşkil edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Heydər oğlu Əliyevlə formalaşdırdığımız şəxsi qarşılıqlı etimad və dostluq münasibətləri də təbii ki, mühüm aspektlər sırasına yer alır. Bu, ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlığın bütün istiqamətləri üzrə qarşılıqlı anlaşmanın möhkəmlənməsinə təkan verir. Fərsətdən istifadə edərək, son prezident seçkilərində qazandıq inamla qələbə münasibətilə hörmətli İlham Heydər oğlunu bir daha təbrik etmək istəyirəm. Sərvətinin nəticələri Azərbaycan Liderinin xalq tərəfindən dəstəkləndiyini və onun milli birliyin, dövlətin ərazi bütövlüyünün və dinamik inkişafının təminatı kimi xidmətlərinin yüksək qiymətləndirildiyini təsdiqlədi. 2022-ci ildə Azərbaycana rəsmi səfərim Bakı ilə Astana arasında tərəfdaşlıq üçün müəyyən mənada təkanverici oldu. İlk növbədə, bu, mənim dövlət başçısı kimi Azərbaycana ilk səfərim idi. İkincisi, bu səfər ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyi ərəfəsində baş tutdu. Üçüncüsü, səfərin nəticələrinə əsasən, "Azərbaycan Respublikası ilə Qazaxıstan Respublikası arasında strateji münasibətlərin möhkəmləndirilməsi və müttəfiqlik qarşılıqlı fəaliyyətinin dərinləşdirilməsi haqqında Bəyannamə"nin qəbulu əməkdaşlığımızın yeni mərhələsinin başlanğıc nöqtəsi oldu. Müasir Qazaxıstan-Azərbaycan münasibətləri yüksələn xətt üzrə inkişaf edir. Siyasi, iqtisadi-ticarət, tranzit-nəqliyyat, enerji, kənd təsərrüfatı, mədəni-humanitar və digər sahələrdə əlaqələrin genişləndirilməsi istiqamətində sistemli iş həyata keçirilir. Ənənəvi qarşılıqlı fəaliyyət mexanizmləri ilə yanaşı, Qazaxıstan Azərbaycan Ekspert Şurası, Azərbaycan-Qazaxıstan İşgüzar Şurası yaradılıb və fəaliyyət göstərir. Bakıya səfərim çərçivəsində Azərbaycan-Qazaxıstan Ali Dövlətlərarası Şurası işə başlayacaq və biz onun ilk iclasını keçirəcəyik. Normativ-hüquqi baza tədricən genişlənir və təkcə 1 il 6 ay ərzində 40-ə yaxın mühüm ikitərəfli sənəd imzalanıb. Qarşılıqlı gələcək səfərim zamanı növbəti mühüm sənədlər paketi imzalanması üçün hazırlanır. Təbii ki, bu, qarşılıqlı fəaliyyətimizə yeni təkan verəcək. 2020-ci ildən etibarən ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsi təxminən 5 dəfə (109 milyon dollardan 529 milyon dollara) artıb. Bu, parlaq dinamika və biz dövriyyə həcmimizin artırılmasını davam etdirməyi planlaşdırırıq. Bizim portfolumuza həm ölkələrimiz, həmçinin bütün region üçün vacib olan bir sıra layihələr daxildir. Buraya Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun (Orta dahliz) imkanlarının genişləndirilməsi, Xəzərin dibi ilə fiber-optik rabitə xəttinin və enerji kabelinin çəkilməsi, Azərbaycan vasitəsilə neft və uranın ixracını, Qazaxıstan-Azərbaycan bazarına buğda tədarükünü aid etmək olar. Bir sıra birgə təşəbbüslər ölkələrimiz arasında mədəni əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə və turist axımının artırılmasına hədəflənib. Ümumi məqsədimiz Qazaxıstanla Azərbaycan arasında həqiqətən də güclü həm strateji, həm də müttəfiqlik əlaqələri yaratmaqdır. Əminəm ki, birgə səylərlə bu məqsədə nail olacağıq.

- Prezident İlham Əliyevlə görüşünüz zamanı Qarabağın bərpasına qazax xalqının töhfəsi ilə bağlı mühüm qərar qəbul olundu. Qazaxıstan tərəfi Azərbaycan xalqına hədiyyə olaraq Füzuli şəhərində görkəmli qazax bəstəkarı Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin tikintisini təklif edib. Qardaş Qazaxıstan gələcəkdə ölkəmizdə daha hansı layihələri həyata keçirməyi planlaşdırır?

- Qarabağın necə dinamik şəkildə canlandığını artıq görürük. Bu regionda böyük quruculuq işləri aparılır. Nəqliyyat, sosial və turizm infrastrukturunu aktiv şəkildə inkişaf etdiririk, hava limanları, mehmanxanalar, yaşayış binaları, məktəblər tikilir. Təbii ki, biz bu fəzilətli işlərdən konarda qala bilməzdik. 2022-ci ilin avqust ayında Bakıya səfərimdə Qazaxıstan xalqının Azərbaycana hədiyyəsi olaraq Füzuli şəhərində Kurmanqazi adına Uşaq Yaradıcılıq Mərkəzinin tikiləcəyini əmin etdim. Mənim bədəfki səfər programında həmin mərkəzin rəsmi açılışı nəzərdə tutulur. Şübhəsiz ki, bu müəssisə ölkələrimiz və xalqlarımızın dostluğunu, qarşılıqlı inamı, qarşılıqlı dəstəyini daha bir simvoluna çevriləcək.

Mən şirkətlərimizin Qarabağın dirçəldilməsi prosesində iştirak etməkdə maraqlı olduğunu bir daha təsdiqləmək istərdim. Qazaxıstan şirkətinə Füzuli şəhərində Mərkəzi Rayon Xəstəxanası binasının tikintisi layihəsini təqdim etdiyinə görə Azərbaycan rəhbərliyinə minnətdarlığımı bildirirəm. Yaxın gələcəkdə Qazaxıstan şirkətlərinin iştirakı ilə oxşar daha çox layihənin həyata keçiriləcəyini gözləyirik. Əminəm ki, birgə səylər nəticəsində Qarabağ yeni rəng çalarları ilə çiçəklənəcək və Azərbaycanın quruculuq siyasətinin nümunəsinə çevriləcək. Regionun infrastrukturunun bərpası təkcə Azərbaycan deyil, bütün Cənubi Qafqazın inkişafına töhfə verəcək. Əlavə olaraq qeyd etmək istərdim ki, Qazaxıstan Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh müqaviləsinin tezliklə bağlanması maraqlıdır. Qazaxıstan beynəlxalq sülhməramlı təşəbbüsləri iqtidar edən və dəstəkləyən ölkə olaraq bütün Avrasiya regionunun dinc və sabit inkişafına yönəlməyi istənilən sözləri dəstəkləməyə hazırdır.

- Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev andiçmə mərasimində Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) çərçivəsində fəaliyyəti prioritet adlandırılıb: "Biz beynəlxalq təşkilatlarla bağlı bundan sonra da öz addımlarımızı atacağıq, ilk növbədə, Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində səylərimizi davam etdirəcəyik. Bu, bizim üçün prioritetdir, mən bunu açıq demək istəyirəm, yəqin ki, indi aparılan siyasət də hər kəşə bunu aydın göstərir. Bu, bizim üçün əsas beynəlxalq təşkilatdır, çünki bu, bizim ailəmizdir. Bizim başqa ailəmiz yoxdur. Bizim ailəmiz türk dünyasıdır. Biz özümüzlə çox yaxşı hiss edirik". Cənab Prezident onu da qeyd edib ki, Azərbaycanın TDT-yə üzv olan bütün dövlətlərlə qarşılıqlı əməkdaşlıq münasibətləri var və ölkənin siyasəti təşkilatın möhkəmlənməsinə yönəlib: "Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv olan bütün ölkələrlə qarşılıqlı münasibətlərimiz var və bizim siyasətimiz Türk Dövlətləri Təşkilatını gücləndirməkdir. Bu, böyük coğrafiyadır, böyük ərazidir, böyük hərbi gücdür, böyük iqtisadiyyatdır, təbii sərvətlərdir, nəqliyyat yollarıdır, gənc əhəlidir, artan əhəlidir və bir soydan, kökdən olan xalqlardır. Bundan güclü birlik ola bilərik? Əlbəttə ki, yox. Biz müştərək səylərlə əl etməliyik ki, Türk Dövlətləri Təşkilatı dövlət arenada önəmli aktora və güc mərkəzinə çevrilsin. Buna biz ancaq birlikdə nail ola bilərik".

TDT-nin gələcəyini və bu təşkilat çərçivəsində Azərbaycanla Qazaxıstan arasında əməkdaşlığı necə qiymətləndirirsiniz?

- İlk olaraq onu qeyd edim ki, Qazaxıstan və Azərbaycan Türk Dövlətləri Təşkilatının qurucularıdır. Qurumun yaradılması təşəbbüsü Qazaxıstan tərəfindən irəli sürüldü və müqavilənin özü qədim Azərbaycan tarixində imzalanıb. Həmin andan demək olar ki, on beş il ötüb və indiyə qədər bizim ümumi təşkilatımız institusionallaşma yolunda uzun məsafə qət edib. Bundan əlavə, TDT beynəlxalq arenada tanınmış və hörmətli aktora çevrilib. Azərbaycan Liderinin Türk Dövlətləri Təşkilatının tarixi missiyasına verdiyi qiymətli rəzəllənməyə çətindir. Həqiqətən də bu integrasiya birliyinin rolunu dəyərləndirmək çətindir. Nisbətən qısa bir tarixi dövr ərzində dövlətlərimizin əməkdaşlığı özünü həyat qabiliyyətini nümayiş etdirərək türk dünyasının konturlarını yeni geosiyasi realıq kimi müəyyən edib. Obrazlı şəkildə desək, bizim vəzifəmiz güclü genlərə malik bu cücərtini davamlı olaraq inkişaf etdirməkdir. TDT-nin potensialı olduqca böyükdür. Sadəcə, bəzi rəqəmlərə nəzər salaq: TDT-yə üzv olan ölkələrin ümumi ərazisi təxminən 4,5 milyon kvadratkilometrdir, ümumi daxili məhsulun həcmi (ÜDM) 1,5 trilyon dollardan çoxdur, əhəli 160 milyon nəfərdən artıqdır. TDT çərçivəsində ticarət dövriyyəsi 42,3 milyard dollara çatıb, türk dövlətlərinin dünya ilə ümumi ticarət dövriyyəsi isə 1,3 trilyon dollara yaxındır. Təşkilatın bütün ölkələri dünya iqtisadi proseslərinə inamla daxil olub, əsas beynəlxalq təşkilatlarda təmsil olunur və aktiv fəaliyyət göstərirlər. Hesab edirik ki, bu, TDT çərçivəsində integrasiya proseslərinin daha da uğurlu inkişafı üçün kifayətdir. Türk dövlətlərinin tranzit-nəqliyyat əlaqələri, iqtisadiyyat, ekologiya, elm, təhsil, incəsənət, turizm, idmandan tutmuş orta tariximizin indiyədək nəmənli səhifələrinin aradılmasına qədər geniş spektrli məsələlər üzrə əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə qərarlı olması gələcəyə inam yaradır. Bu baxımdan TÜRKSOY, Beynəlxalq Türk Akademiyası, Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondu kimi TDT ailəsinə daxil olan digər təşkilatların əməyini qeyd etməyə bilmərəm. Onlar təkcə humanitar və maarifləndirici

missiya yerinə yetirir, həmçinin xalqlarımızın həyatına böyük mənəvi güc verirlər. Türk Dövlətləri Parlament Assambleyası (TÜRKPAA) qanunların təsis edilməsi və parlament diplomatiyasının inkişafı ilə bağlı təcrübə mübadiləsinin aparıldığı, qabaqcıl ideyaların toplandığı nüfuzlu beynəlxalq qurumdur. Nisbətən yaxın dövrdə yaradılmış Türk İnvestisiya Fondu regiondaxili ticarətin, kiçik və orta sahibkarlığın inkişafına kömək etməyə vəsaitlərin cəlb olunması, habelə beynəlxalq maliyyə institutları ilə birgə layihələrin həyata keçirilməsi üçün yüksək effektiv platforma yaratmaq üçün nəzərdə tutulub. Qazaxıstanla Azərbaycan arasında TDT çərçivəsində əməkdaşlıqdan danışıqların təşkilatın institusional inkişafına yanaşmalarımızın ahəngliyyəni diqqətə çəkmək istərdim. Ölkələrimiz türkyönümlü altı beynəlxalq təşkilatın hamısının iştirakçısıdır və bu, TDT-nin integrasiyasının inkişaf vektorunu Astana ilə Bakının eyni şəkildə görməsinin ən bariz nümunəsidir. Qardaş xalqlarımız bir-birinə daha da yaxınlaşdırmaq üçün Azərbaycan idmançılarını cari il sentyabrın 8-14-də Astanada keçiriləcək V Ümumdünya Köçəri Oyunlarında iştirak etməyə davət edirik.

- Hazırda hamımız görürük ki, Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun (Orta dahliz) həm regionumuz, həm də bütün dünya ölkələri üçün əhəmiyyətli getdikcə daha da artır. Onun potensialını və ölkələrimizin iqtisadiyyatı üçün gələcək rolunu necə qiymətləndirirsiniz?

- Yeni geosiyasi realıqlar kontekstində transkontinental ticarətin təşviqində və inkişafında ölkələrimizin rolu sürətlə artır. Hətta xəritəyə öləri nəzər salsaq belə, Mərkəzi Asiyanın və Cənubi Qafqazın unikal coğrafi mövqeyini görə bilərik. Bu səbəbdən Qazaxıstan da Azərbaycan kimi ölkənin logistika və nəqliyyat potensialını gücləndirilməsi istiqamətində aktiv siyasət yürütdür. Bunun bizim qarşımızda dayanan strateji əhəmiyyətli vəzifə olmasını gizlətməyirəm. 2030-cu ilə qədər 11 min kilometr demir yolu xətti təmir etmək və 5 min kilometrə qədər yeni demir yolu çəkmək niyyətindəyik. Bu, ölkənin nəqliyyat imkanlarını xeyli artıracaq. Orta dahliz kimi də adlandırılan Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunun transkontinental ticarətin təşviqində və inkişafında rolu bu gün sürətlə artır. Bunu həmin marşrut üzrə yığılmaqların həcmi 2022-ci ildə iki dəfə artaraq 1,7 milyon ton, 2023-cü ildə isə əlavə 65 faiz artaraq 2,7 milyon tona çatması sübuta yetirir. Gələcəkdə bu həcm 10 milyon tona qatacağını gözləyirik. Bunun üçün həm tələbat, həm də texnoloji imkanlar mövcuddur. Bu səbəbdən Astana ilə Bakı bu sahədə kompleks addımlar atır. Bunun bariz nümunəsi 2022-ci ilin sonlarında Aktauda imzalanan Azərbaycan, Qazaxıstan, Türkiyə ərazilərində Orta dahliz inkişafı üzrə 2022-2027-ci illəri əhatə edən Yol Xəritəsidir. Xəzər sahillərindəki dəniz liman-

larımızın genişmiqyaslı müasirləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetiriləcək. Bundan əlavə, Qazaxıstan, Azərbaycan və Gürcüstan demiryolları tərəfindən yükdaşımaların həcmi artırmaq üçün "bir pəncərə" formatında xidmət göstərəcək "Middle Corridor Multimodal Ltd" birgə müəssisəsi yaradılıb. Marşrut boyunca ən rəqəmsal texnologiyalardan istifadə olunacaq. Bunun üçün biz konsentris rəqəmsal dahliz hazırlamış transmilli PSA Sinqapur şirkətini cəlb etdik. Biz demir yolu nəqliyyatı sahəsində innovativ həllərin tətbiqi üçün "Huawei", "Wabtec", "Alstom" kimi global şirkətlərlə fəal əməkdaşlıq edirik. Onlar bu sahəni daha rəqəbatli və səmərəli edəcəklər. Marşrutun gələcək inkişafı və onun digər nəqliyyat dahlizləri ilə əlaqəsi də perspektivli hesab olunur ki, bu da Cənubi Qafqazla Türkiyənin Qazaxıstan, Mərkəzi Asiya ölkələri, Avrasiya İqtisadi Birliyi (AİB) və Çinlə daha geniş transregional integrasiyası üçün əlavə imkanlar təmin edəcək. Ümumiyyətlə, Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu böyük potensiala malikdir və təbii ki, bu, mühüm layihənin həyata keçirilməsində Qazaxıstanla Azərbaycanın rolu olduqca böyükdür. Bu arteriyamızın inkişafı ticarət dinamikasının genişlənməsinə töhfə verməklə yanaşı, Şərqlə Qərb arasında əlaqələndirici körpü kimi ölkələrimizin mövqeyini möhkəmləndirəcək.

- Azərbaycan da Qazaxıstan kimi enerji sektorunun, o cümlədən "yaşıl" iqtisadiyyatın və bərpaulunan enerji mənbələrinin inkişafına böyük diqqət yetirir. Bildiyimiz qədər il, ölkələrimiz bu sahədə bir sıra perspektivli layihələr həyata keçirir. Onlar haqqında bizə ətraflı məlumat verə bilərsiniz?

- Bu gün bütün sivil dünya iqtisadiyyatın dərindən karbonsuzlaşdırılması məqsədinə doğru irəliləyir və Qazaxıstan da istisna deyil. Biz qarşımıza 2060-cı ilə qədər karbon neytrallığına nail olmaq kimi kifayət qədər iddialı bir məqsəd qoymuşuq. Ölkədə elektrik enerjisi istehsalının 70 faizinin köməmində istifadə edilməsinə təmin edildiyini nəzərə alsaq, bu, kifayət qədər çətin hədəfdir. Buna baxmayaraq, ölkəmizdə "yaşıl" enerjinin potensialı çox böyükdür: səhəbt ildə 1 milyard GvT/saat enerjiden gedir. Bununla əlaqədar olaraq, bu gün dünyanın ən böyük şirkətləri investisiya yatırmağa böyük maraq göstərirlər. Ən perspektivli və irimiqyaslı layihələrdən biri Manqistau regionunda "yaşıl" hidrogen istehsalı layihəsidir. Orada Almaniya-İsveç şirkəti "Svevind Energy Group" ilə birgə 50 milyard avro dəyərində unikal müəssisə yaradılır. Yaxın zamanda Qazaxıstanın cənubunda 1 GvT gücündə külək elektrik stansiyası tikiləcək. Həmçinin Saudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power", Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin (BƏƏ) "Masdar" və s. bu kimi aparıcı global şirkətlərlə layihələrin həyata keçirilməsi strateji rol oynayır. Mən bilərəm ki, Azərbaycan da "yaşıl enerji" ilə bağlı gündəliyinə fəal təbliğində

ciddi uğurlar əldə edib. Bu gün ölkənin xarici bazarlarda uğurlu elektrik enerjisi təchizatçısıdır və Avropa İttifaqının "Global Gateway" layihəsinin bir hissəsi olan "Qara Dəniz Enerjisi" ("Black Sea Energy") adlı təşəbbüsündə iştirak edir.

Qazaxıstanın nəhəng bərpaulunan enerji potensialını nəzərə alaraq, biz Azərbaycanın region ölkələrinin enerji sistemlərinin gələcək inkişafının səylərini, enerji sistemlərinin davamlı qarşılıqlı əlaqəsi də daxil olmaqla, əlaqələndirmək və sinxronlaşdırmaq təşəbbüsünü alqışlayırıq.

Ötən ilin noyabrında Bakıda Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistanın iqtisadiyyat və enerji-kənd təsərrüfatı və Özbəkistandan Azərbaycan ərazisi ilə Avropaya elektrik enerjisinin ixracı perspektivlərini müzakirə ediblər. Həmçinin "yaşıl" enerji sahəsində layihələrin inkişafı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Görüşün yekununda ölkələrimiz Avropaya elektrik enerjisi ixracı üzrə birgə müəssisənin yaradılması və layihənin iqtisadi əsaslandırılmasının hazırlanması barədə razılığa gəliblər.

Beləliklə, Qara dəniz və Xəzərdə həyata keçirilən layihələr tezliklə birləşəcək ki, bu da ölkələrimizin elektrik enerjisi təchizatçısı kimi mövqələrini gücləndirəcək.

- Bu il Bakıda BMT-nin İqlim Dəyişikliyi Üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası (COP29) keçiriləcək. Qazaxıstan yaxın illərdə BMT-nin dəstəyi ilə iki böyük iqlim sammiti keçirəcək. Biz bunu beynəlxalq itimayiyətin göstərdiyi etimad kimi qiymətləndiririk. Qazaxıstan bu istiqamətdə hansı ideyaları, təcrübə və bilikləri bölüşə bilər?

- Hazırda üzlaşdırdığımız bütün çətinliklərdən bəlkə də ən əhəmiyyətli iqlim dəyişikliyidir. Mərkəzi Asiya bu problemlə mübarizədə ön sıralarda yer alır. Hətta 2050-ci ilə qədər global istiləşməni 1,5 dərəcə ilə məhdudlaşdırmaq hədəfinə çatmaq belə, - hansı ki, getdikcə daha çətin görünür, - biz Mərkəzi Asiyada 2 - 2,5 dərəcə temperatur artımı ilə üzlaşacağıq. Biz su ehtiyatlarının tükənməsi prosesindən narahatıq. Mərkəzi Asiyada quraqlıq və daşqınlar geniş miqyasda ziyan vuracaq və kənd təsərrüfatı sahəsinin məhsuldarlığı 30 faiz azalacaq. İqlim dəyişikliyinə yaratdığı risklərin nəticəsində 2050-ci ilə qədər təxminən 5 milyon daxili miqrant olaçaq. Bu amillər birbaşa və ya dolayısı ilə dövlətlərimizin davamlı inkişafına ciddi təhlükə yaradır. Sizin də düzgün qeyd etdiyiniz kimi, regional prosesi gücləndirmək və birgə səylərlə sürətləndirmək məqsədilə artıq 2026-cı ildə Qazaxıstanda BMT çərçivəsində Mərkəzi Asiya Regional İqlim Sammitinin keçirilməsi təşəbbüsü ilə ölkəmiz çıxış edib və biz Azərbaycanı əsas qonaqlar qismində görməkdən şad oluruq. İnanırıq ki, bu təşəbbüs səmərəli iqlim siyasətinin irəliləməsinə kömək edəcək və Mərkəzi Asiya ölkələrində davamlı enerjiyə keçidi sürətləndirən investisiyaların cəlb edilməsinə asanlaşdıracaq. Sammit regionda karbon tullantularının azaldılması üçün birgə strategiyaların qəbuluna imkan verəcək. Ölkəmiz MDB məkanında ilk ölkələrdən biri kimi enerji, neft-qaz, sənaye, kimya və dağ-modon sənayesi müəssisələrinin özündə birləşdirən istixana qazı emissiyaları üçün limit və ticarət sistemini işə salıb. Biz Azərbaycanın MDB məkanındakı türk dövlətləri arasında COP29 kimi irimiqyaslı tədbirə evsahibliyi etmək hüququ qazanan ilk dövlət olmasını alqışlayırıq. Bu baxımdan, bizim global miqyasda iri ekoloji tədbirlərin keçirilməsində Azərbaycanın təcrübəsini öyrənmək üçün gözəl imkanımız var və lazımı yardımı göstərməyə hazırız.

- Cənab Prezident, maraqlı və ətraflı müsahibə üçün Sizə təşəkkür edirik. Bakıya dövlət səfəriniz və Novruz bayramı ərəfəsində həmyyətəllərimizə nə arzu etmək istərdiniz?

- Qazax və Azərbaycan xalqları bir çox sınaqlardan keçiblər. Bizim ortaqlıqlarımız, yaxın dilimiz, oxşar mədəniyyətlərimiz var. Biz bu gün birgə gələcəyimizi birlikdə qururuq. Tarixi uzaq əsrlərə gedib çıxan bu bayram birliyin, sülhün, harmoniyanın, dövlətlərin və nəsillərin qırılmaz əlaqəsinin təəcəssümüdür. Novruz bayramı ümumi irsimiz olmaqla Qazaxıstan və Azərbaycan xalqlarının mədəni yaxınlığının möhkəmlənməsində mühüm rol oynayır.

Novruz yeni gün, yenilənmə deməkdir. Simvolik olaraq hazırkı dövrdə Qazaxıstanla Azərbaycan arasında və bütün türk dünyasında yenilənmə, dirçəliş prosesləri gedir, biz əməkdaşlığımızın yeni dövrünə qədəm qoymuşuq.

Qardaş Azərbaycan xalqına bu bayramda xoşbəxtlik və gələcəkdə çiçəklənmə arzulayıram. Novruz bayramınız mübarək!